

LAV ET FAST OG FUGTIGT SÅBED TIL MAJS

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Såbedet til majs skal være bearbejdet i dybden, men såbedet skal være ensartet, jævnt, fugtigt og tilpas fast, så næringsstofferne kan transporteres hen til majsens rødder.

- [Majs efter kløvergræs](#)
- [Jævnt såbed](#)
- [Skal jeg pløje?](#)
 - [Fordele ved at pløje:](#)
 - [Ulemper ved at pløje:](#)
- [Hvor bør du som hovedregel pløje:](#)
- [Stribtill](#)
- [Tips om etablering](#)
 - [Med pløjning](#)
 - [Uden pløjning](#)
- [Modvirk jordfygning](#)

MAJS EFTER KLØVERGRÆS

Dyrkes majs efter en græsmark, skal græsmarken nedvisnes eller harves op snarest. Det gør det lettere at pakke jorden før såning, så planterne kan få fat i næringsstofferne. Desuden undgår man, at græsset tømmer jorden for vand, hvis vi skulle få et tørt forår. Det er særligt vigtigt på sandjord. Optimalt set er det bedst at nedvisne græsmarken før jul. Kraftige efterafgrøder nedvisnes snarest. Behandling af kløvergræs med en nitrifikationshæmmer før nedvisning eller opharvning, f.eks. 2 liter Vizura pr. ha, begrænser udvaskningen af kvælstof og har, i markforsøg på grovsandet jord, givet et rentabelt merudbytte. Vizura kan blandes med glyphosat.

JÆVNT SÅBED

Såbedet til majs skal være bearbejdet i mindst 10 cm dybde, fordi startgødningen skal placeres i 10 cm dybde. Såbedet skal være fugtigt, ensartet, fuldstændig jævnt og tilpas fast for, at

- næringsstofferne kapillært kan komme hen til majsens rødder
- undgå dybe såspor ved såningen. Dybe såspor samler vand i en periode med regn og kan medføre en dårlig fremspiring
- bekæmpe ukrudt effektivt
- kunne styre sådybden

Majs skal have meget let adgang til næring i de første uger efter såning, fordi majs kun har en fjerdedel så mange rødder som f.eks. korn sået på samme tidspunkt. Står majs i uens højde, er det tegn på et uensartet, løst og udtørret såbed.

SKAL JEG PLOJE?

FORDELE VED AT PLOJE:

- På alle jordtyper giver det bedre mulighed for, at jordtemperaturen øges hurtigere.
- Færre bladsvampe.
- Mindre risiko for angreb af Fusarium i vækstperioden.
- Hæmmer udvikling af rod- og græsukrudt.
- Let at radrense, når stubbe er væk.
- Med forfrugt græs generer græssværen ikke såningen.
- Jævner eventuelle spor.
- Eneste effektive middel mod majshalvmøl.

ULEMPER VED AT PLOJE:

- Øget risiko for jordfygning.
- Øget risiko for jorderosion ved kraftige regnskyl.
- Mindre bæreevne i en periode med meget regn
- Større tab af vand i et tørt forår

HVOR BØR DU SOM HOVEDREGEL PLOJE:

- På kølige jordtyper.
- Efter kolbemajs og kernemajs på grund af øget risiko for angreb af bladsvampe.
- Før dyrkning af kolbe- og kernemajs, som dyrkes efter majs.
- Hvor forfrugten er græs eller kløvergræs, som ikke nedvisnes.
- På lokaliteter, hvor der er fundet larver af majshalvmøl i flere marker.

STRIBTILL

Ved sribtill bearbejdes jorden kun i såsporet.

[Til top](#)

I tre forsøg på sandjord i 2018 og 2019 har

- sribtill med placering af gylle og uden startgødning givet udbytte knapt på niveau med traditionel nedfældning med efterfølgende dybdeharvning og med startgødning.
- dybdeharvning før placering af gylle hævet udbyttet med 700 foderenheder pr. ha.

Forsøgene fortsættes i 2020.

I Tyskland er det erfaringen, at sribtill fungerer bedst på sandjord med vanding. Det er også deres erfaring, at majs kan være mere tørkefølsom i dette dyrkningssystem. Det kan ske, hvis rødderne ikke breder sig ud mellem rækkerne, fordi jorden er for fast. De kalder det "urtepotteeffekten".

[Til top](#)

TIPS OM ETABLERING

MED PLØJNING

Marker, som forårspløjes:

- *Ved traditionel nedfældning af gylle:* Gyllen nedfældes i 10 cm dybde.
- Efter et par dage med godt vejr bringes eventuel fast husdyrgødning ud, og der pløjes.
- Lette jord pakkes med furepakker eller tromles straks efter pløjning, mens jorden er fugtig.
- Der harves i 10 cm dybde med en harve som bæres af pakkevalsen. Pakkevalsen kan være en gummi- eller jernringspakkevalse. En rørpakkervalse er mindre egnet på sandjord, fordi den pakker mindre og pulveriserer jorden.
- Hvor gyllen placeres i såsporet: Når såbeddet er klar, nedfældes gyllen i såsporet 2-3 dage før såning, så der er 9-10 cm fra overkanten af gyllen til jordoverfladen.

Lerjord, som er pløjet om efteråret/vinteren:

- Fæld jorden.
- Harv to til tre gange i stigende dybde til mindst 16-18 cm dybde.
- *Ved traditionel nedfældning af gylle:* Gyllen nedfældes inden sidste opharvning, når der er gode kørselsforhold, dvs. at jorden skal være tør og bekvem at køre på, så der ikke laves strukturskade. Alternativt kan forsuret gylle udlægges med slanger umiddelbart før sidste opharvning. Det kræver, at der også udbringes forsuret gylle med slanger på et vintersædsareal svarende til 20 procent af det pågældende majsareal. I stedet for at bringe

gyllen ud før såning kan gylle også udbringes i vækstperioden, når majsens har fem blade (vækststadium 15). Herved begrænses risikoen for strukturskader i jorden.

- *Ved placering af gylle:* Gyllen nedfældes 2-3 dage før såning, når såbeddet er klar, så der er 9-10 cm fra overkanten af gyllen til jordoverfladen.

UDEN PLØJNING

Er der ikke en pløjesål eller et kompakt jordlag lige under pløjelaget, har der på sandjord ikke været merudbytte for at harve dybere end 15 cm dybde. På JB 4 eller jordtyper med et større lerindhold er harvedybden 18 til 20 cm dybde. En harve med pakkevalse og med en tandafstand på cirka 20-25 cm og med 80 mm brede spidser er velegnet hertil. Undgå vingeskær, da der er erfaring for, at der herved kan dannes en harvesål.

[Til top](#)

Fremgangsmåden er:

1. Ukrudt, som er overvintret, bekæmpes med 1,0 til 2,0 liter glyphosat (360 gram pr. liter) pr. ha. Højeste dosering ved tokimbladet ukrudt. Er en evt. efterafgrøde svag, og er der lille forekomst af ukrudt, kan behandlingen med glyphosat også udføres efter såning, men inden fremspiring af majsens. Herved bekæmpes tillige en del nyfremspiret frøukrudt.
2. På JB 1 til 4 harves en til to gange i 12 til 15 cm dybde. På sværere jordtyper øges harvedybden trinvis til 18 til 20 cm dybde. Der kan harves et døgn efter sprøjtning med glyphosat.
3. Gylle nedfældes traditionelt i 10 cm dybde. Gyllen kan også placeres i såsporet 2-3 dage før såning, så der er 9-10 cm mellem jordoverfladen og overkanten af gyllen.
4. Ved såning indstilles såmaskinens sporrydder, så gamle majsstubbe mv. skubbes til side foran såskæret.

Er der et kompakt jordlag lige under pløjelaget, har der i forsøgene været et betydeligt merudbytte for at øge harvedybden til 25 til 30 cm. Det er erfaringen, at løsning af et kompakt jordlag giver en bedre bæreevne i et vådt efterår.

Fremgangsmåden er:

1. Ukrudt, som er overvintret, bekæmpes med 1,0 til 2,0 liter glyphosat (360 gram pr. liter) pr. ha. Højeste dosering ved tokimbladet ukrudt.
2. *Ved traditionel nedfældning af gylle:* Gyllen nedfældes i 10 cm dybde.
3. Harvning i 25 til 30 cm dybde med en kraftig stivtandet harve med omkring 30 cm tandafstand og monteret med maks. 50 mm brede spidser og pakkevalse.
4. *Ved placering af gylle:* Gyllen nedfældes 2-3 dage før såning, så der er 9-10 cm fra overkanten af gyllen til jordoverfladen.

MODVIRK JORDFYGNING

Er der risiko for jordfygning, bør man iværksætte foranstaltninger for at begrænse jordfygning.

Følgende metoder er der god erfaring med:

Til top

1. Pløjefri dyrkning (se ovenfor).
2. Såning af 30 til 40 kg vårbyg pr. ha før såning af majs. Kan sås med et kombinationssåsæt lige efter ploven. På denne måde foregår tilberedning af såbed og såning af vårbyg i samme arbejds gang. Kan også sås med en centrifugalspreder inden sidste opharvning. Vårbyggen skal sprøjtes væk med MaisTer i forbindelse med den øvrige ukrudtsbekæmpelse, senest ved begyndende buskning (vækststadium 20).
3. Såning direkte efter pløjning med jordpakker.
4. Pløjning, betontromling lige efter ploven, nedfældning af al gylle i 8 til 10 cm dybde med en sortjordsnedfælder, harvning straks efter (sideløbende med gyllenedfældning) med en harve uden slæbeplanke og uden pakkevalse eller smuldrer. Derefter såning.
5. Spredning af fast husdyrgødning eller udlægning af kvæggylle med slanger efter såning.

Billede 1. En harve, som bæres af pakkevalsen i stedet for hjul, er særdeles velegnet til såbedstilberedning til majs på pløjet jord. Såbedet bliver jævnt og ensartet pakket. Til sandjord vælges en jernringpakkevalse i stedet for en rørpakkevalse. Der skal køres med tvillinghjul på både for- og baghjul, og dæktrykket skal være så lavt som muligt – gerne under 1,0 bar. *Foto: HE-VA Aps.*

Til top